

PVN par pirkumiem internetā no pircēja skatpunkta 2/7/21

PwC nodokļu nodaļas projektu vadītājs
Matīss Auziņš

PwC nodokļu nodaļas vecākā konsultante
Kristīne Skrastiņa

Nosūtot darbiniekus komandējumā uz citu valsti, nepieciešamie izmitināšanas un transporta pakalpojumi arvien biežāk tiek pasūtīti dažādās interneta platformās. Arī dažādi citi pakalpojumi un preces tiek pasūtīti internetā no ārvalstu piegādātājiem. Nereti no saņemtajiem dokumentiem nav skaidrs, vai darījumam ir piemērots PVN un kas ir darījuma partneris – platforma vai tās klients. Šajā rakstā aplūkoti biežāk sastopamie modeļi ES no pircēja skatpunkta.

Ja pircējs ir reģistrēts PVN maksātāju reģistrā, tam ir svarīgi saprast, kas un kādā vērtībā sniedz pakalpojumu vai piegādā preces.

Interneta platforma darbojas kā starpnieks, izplatot citu personu preces vai pakalpojumus, bet neklūstot par to īpašnieku

Piemēram, rezervējot viesnīcas/apartamentus interneta platformā, nereti izmitināšanas pakalpojumu sniedz pati viesnīca/apartamenta īpašnieks, kuram būtu jāizraksta pircējam PVN rēķins par izmitināšanas pakalpojumu (ja pakalpojuma sniedzējs ir reģistrēts PVN maksātāju reģistrā). Savukārt interneta platformas ienākums ir komisija, kas iekasēta no pircēja, izmitināšanas pakalpojuma sniedzēja vai abiem.

Ja komisiju iekasē arī no pircēja, tam būtu jāsaņem divi rēķini: viens par izmitināšanas pakalpojumu un otrs par starpniecības maksu. Lai gan interneta platforma iekasē samaksu gan par savu pakalpojumu, gan citas personas sniegtu pakalpojumu/piegādātu preci, saglabājas divi dažādi darījumi, par kuriem būtu jāsaņem divi rēķini.

Šādu modeli plaši izmanto ne tikai izmitināšanas pakalpojumu jomā, bet arī autonomas, taksometru, kā arī preču piegādes darījumos.

Preces vai pakalpojums tiek saņemts tieši no interneta platformas

Šāds modelis varētu pastāvēt, piemēram, ja platforma pati pērk un pārdod preci vai pakalpojumu, bet pakalpojumu pircējam faktiski sniedz cita persona. Šajā gadījumā preces un pakalpojuma piegādātājs PVN likuma izpratnē ir pats platformas īpašnieks, kuram ir pienākums izsniegt rēķinu par pilnu pakalpojuma vai preces vērtību, ko samaksājis pircējs.

PVN numura paziņošana pārdevējam

Pircējam ir svarīgi informēt pārdevēju, ka tas ir reģistrēts PVN maksātāju reģistrā, citādi pārdevējs uzskatīs, ka pircējs nav PVN maksātāju reģistrā reģistrēts uzņēmums un attiecīgi pārdevējs var piemērot savas reģistrācijas valsts (ja tā atrodas ES) PVN standarta likmi. Tāpat svarīgi norādīt precīzus uzņēmuma rekvizītus, lai pārdevējam būtu skaidrs, ka tas iesaistās darījumā ar uzņēmumu, nevis fizisku personu.

Kā atšķirt dažādus modeļus?

Vispirms būtu jāizvērtē atsūtītie dokumenti, t.i., vai tajos ir atrodams nodokļa rēķins/rēķini. Ja no saņemtajiem dokumentiem nav saprotams, kāds ir interneta platformas modelis, tad jāizvērtē platformas lietošanas noteikumi, meklējot PVN piemērošanas vai rēķinu izrakstīšanas noteikumus. Ja arī no šīs informācijas nav skaidrs, kāds modelis tiek izmantots, tad nākamais solis varētu būt jautājuma uzdošana interneta platformai.

Kāpēc tas ir svarīgi?

Pirmkārt, lai PVN deklarācijā pareizi uzrādītu iegādes darījumu (reversā kārtībā) un nerastos nesakritības ar citas dalībvalsts komercsabiedrību PVN deklarācijām, par ko varētu ieinteresēties VID. [PVN likuma 146. panta](#) ceturtajā daļā ir paredzēta 10% soda nauda par iegāžu no ārvalstīm, par kurām PVN aprēķināms reversā kārtībā, nedeklarēšanu.

Otrkārt, pakalpojuma vai preču izmaksas varētu tikt nepamatoti palielinātas par citas dalībvalsts PVN summu gadījumos, kad pakalpojumam vai precēm būtu jāpiemēro Latvijas PVN (aprēķināts reversā kārtībā). Šāda situācija var rasties gadījumā, ja pircējs nav paziņojis savu PVN numuru un tādējādi pārdevējs uzskatījis pircēju par gala patērētāju.

Treškārt, ja netiks saņemts korekti noformēts nodokļa rēķins gadījumos, kad ir pienākums darījumam piemērot citas dalībvalsts PVN (piem., par īstermiņa auto nomu PVN piemēro valstī, kurā auto tiek nomāts), pircējs var zaudēt tiesības atgūt citā dalībvalstī vai Norvēģijā, Šveicē, Islandē un Monako samaksāto PVN. Plašāka informācija par citās valstīs samaksātā PVN atgūšanu atrodama [šeit](#).

Plašāk par PVN piemērošanu pārrobežu e-komercijas darījumos aicinām uzzināt PwC's Academy tiešsaistes seminārā "Nodokļu, juridiskie un datu automatizētas apstrādes aspekti e-komercijā", kas notiks 9. martā (sīkāka informācija [šeit](#)).